

Zprávy z kongresu CIBE v Remeši

Reports from Congress CIBE in Reims

Ve dnech 12. až 15. 6. 2012 se uskutečnil ve francouzské Remeši 43. kongres CIBE (Evropské konfederace pěstitelů cukrovky). Jeho cílem bylo zhodnotit zejména situaci v oboru cukrovka-cukr, pečlivě analyzovat problémy, pokusit se najít jejich řešení a učinit závěry, které budou předloženy na nejvyšší místa vedení EU. Aktuálním tématem byly plánované změny ve Společné zemědělské politice po roce 2013 a budoucnost cukrovky po roce 2014. Kongres byl rozdělen do několika komisí. První den proběhlo zahájení a uvítací projevy, vlastní odborná jednání se konala 2. a 3. den kongresu, kdy byla na programu Ekonomická komise a následně Technická komise. Řečníky nebyli pouze zástupci CIBE a CEFS (Evropské federace výrobců cukru), ale i uznávaní zástupci univerzit, výzkumných organizací a asociací zabývajících se statistickým zpracováním dat a modelováním výhledů.

Zahájení kongresu — den první

V odpolední zahajovací sekci vystoupili mj. prezident CIBE Jorn Dalby a výkonná ředitelka Elisabeth Lacoste, kteří zdůraznili význam dobře fungujícího stávajícího systému Společné organizace trhů s cukrem (SOT-C) a nutnost jeho prodloužení do roku 2020. Ve stejném duchu vystoupil i prezident Ekonomické komise CIBE Jos van Campen, zmínil, že je bezpodmínečně nutné prodloužit systém z roku 2005, protože restrukturalizace ještě není plně u konce a je nutné mít v budoucnosti určitou jistotu, abychom mohli dále investovat!

Se zcela odlišným postojem vystoupil zástupce DG-Agri (Generálního ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova Evropské komise) J. Paceca, který je v principu zastáncem zrušení kvótového systému. Sdělil, že kvóty oficiálně prozatím končí 1. 9. 2015 a mělo by pokračovat otevírání trhu. Pro rušení stávajícího systému argumentoval tím, že jsme konkurenceschopní, zvětšili jsme svou produktivitu a potenciál. Dodal také, že nebezpečně stoupá cena cukru na trhu EU, což je nežádoucí z pohledu uživatelů cukru. Je velmi zajímavé, že evropští uživatelé cukru vystupují na jednáních Advisory Group Sugar v Bruselu s naprosto stejnými argumenty a ve svých modelech naprosto přesně vědí, co by bylo dobré pro pěstitele cukrovky. Jak toto mohou vědět, je záhadou, ale jejich cíl – levný cukr – je pochopitelný.

Vystoupení J. Paceca bylo chápáno účastníky kongresu jako provokace a ihned se mu dostalo protiargumentů, všichni se shodli na nutnosti prodloužení stávajícího režimu minimálně do roku 2020. Paceco nakonec šalamounsky dodal, že „optimální by byl konec kvót, ale neznamená to, že nebudou dále fungovat nástroje regulace trhu“.

Velmi zajímavé bylo vystoupení reprezentanta francouzských pěstitelů cukrovky E. Lainé (prezident CGB), který informoval o pěstování cukrovky ve Francii; mj. uvedl:

- reformou poklesl počet pěstitelů cukrovky z 32 tis. až na 26 tis.,
- počet cukrovarů poklesl o 50 % a prodloužila se délka kampaně ze 75 na 110 dnů,

- v posledních letech stoupla průměrná digesce ze 17,5 % na 18,5 %, zároveň se snížily dávky dusíku ze 176 kg.ha⁻¹ na 100 kg.ha⁻¹,
- třetina z veškerého vyrobeného cukru se exportuje do EU.

Ekonomická komise — den druhý

Během této komise se podrobně zhodnotila situace na světovém a evropském trhu s cukrem, hovořilo se i o nákladovosti pěstování cukrovky a jejího konkurenta, cukrové třtiny.

Velmi důležité bylo, že se ukázala jednota v názorech CIBE, CEFS a COPA. G. Sonnleitner, prezident COPA (Výboru evropských zemědělských organizací), tvrdě odmítl návrhy ukončení SOT v roce 2014 a podpořil prodloužení beze změn do roku 2020. Chápe cukrovku jako zajímavou, strategickou a hlavně energetickou plodinu, která dokáže znásobit vloženou energii 15× až 16×.

Pan Sonnleitner zdůraznil silnou konkurenci plodin na vnitřním trhu EU: „řepka × pšenice × cukrovka“, a i proto je nutné zachování SOT-C. Kromě jiného ostře vystoupil i proti greeningu a cappingu, greening nesmí omezit produkci potravin a jejich dostupnost. Jen pro informaci – pokud by se mělo ozelenit 7 % z výměry, znamenalo by to neuvěřitelných 5 mil. ha kvalitní orné půdy v EU!

Názory CIBE a COPA podpořila výkonná ředitelka CEFS Marie-Christine Ribera, která zdůvodňovala, proč je třeba prodloužit stávající systém do 30. 9. 2020:

- během reformy přišli evropští pěstitelé cukrovky a cukrovarníci o hodně, uzavřelo se 83 cukrovarů, ale práce je efektivnější, kapacity byly navýšeny o 15 %, výnos cukru stoupl o 12 %, výnos čisté cukrovky stoupl o 10 %, kampaň se prodloužila o 22 %, proto není vhodné provádět nyní další radikální zásahy; stávající systém musí být prodloužen do konce hospodářského roku 2019/2020,
- současný systém je dostatečně flexibilní a umožňuje Evropské komisi řídit jej i v období 2015–2020,
- současná referenční cena cukru je příliš nízká a měla by být navýšena na 115 %, protože byla stanovena již v roce 2006 a není aktuální.

Kromě výše uvedených věcí spíše politického charakteru, byly prezentovány údaje statistické a ekonomické (porovnání ekonomiky cukrovky a cukrové třtiny), zejména:

- celosvětově roste spotřeba cukru, aktuální spotřeba na osobu je v Evropě 36 kg.r⁻¹, v Latinské Americe 45–50 kg.r⁻¹, v Africe 10 kg.r⁻¹ s vysokým potenciálem,
- spotřeba cukru v Číně roste každoročně o 3–4 kg.r⁻¹ na osobu,
- světový růst spotřeby cukru ku poptávce byl v 80. a 90. letech 1,8 % ročně, v roce 2000 pak 2,6 % a do roku 2020 bude 2,02 % ročně, uspokojivou informací pro producenty cukru je, že do roku 2020 bude růst produkce tempem pouze 1,8 % ročně.

- rostou náklady na produkci v Brazílii, v posledních šesti letech vzrostly náklady jen na hnojiva u třtiny o 65 % (pro srovnání u cukrovky vzrostly o 62 %),
- cukrovka má v současnosti podíl na světové produkci cukru už pouze 18 % a třtina je velkým konkurentem; potěšit nás může růst nákladů u třtiny v Brazílii z 210 €·t⁻¹ bílého cukru v roce 2004/2005 na 380 €·t⁻¹ v roce 2011/2012, srovnatelné náklady u cukrovky jsou nyní v EU mezi 450–550 €·t⁻¹ bílého cukru, díky zvyšujícím se nákladům na třtinový cukr se stáváme alespoň trochu konkurenceschopnými.

Technická komise, výkup cukrovky, zakončení jednání — den třetí

Během posledního dne byly diskutovány otázky výkupu cukrovky, mezioborových dohod či doplateků k minimálním cenám cukrovky dle nastavených vzorců. Podmínky výkupu lze hodnotit, v porovnání s ČR, v některých státech jako lepší, jinde horší. Např. v Belgii je výsledný doplatek k minimální ceně řepy 13 €·t⁻¹, ve vzorci je výtěžnost 0,13 a podíl pěstitele 0,5. V kalkulacích zde ale vychází aktuální výtěžnost 0,147. Výrazný je také příjem za řízky, který v Belgii činí 10 % příjmů z cukrovky.

Ztržnění podmínek ohledně řízků bychom přivítali i u našeho partnera, společnosti Tereos TTD. Víceprezident italského svazu pěstitelů cukrovky informoval, že obecně se kompenzace za řízky pohybují v rozmezí 1,6–5,9 €·t⁻¹ řepy.

Výkup cukrovky ve Francii sice již kalkuluje i ve vzorci s výtěžností 0,1475, ale podíl pěstitelů je jen 0,4. V Polsku je podíl pěstitelů na ceně cukru 50 %, jen u nadkvótové řepy 47 %. U většiny států se ponechává cca 10 % nad referenční cenu na „vydýchání“ cukrovaru a o ceny nad 440–450 €·t⁻¹ BC se pak pěstitelé dělí spravedlivě s cukrovarníky.

Kromě jiného byl zmíněn rostoucí podíl biosložek v palivech: 10 % do roku 2020, aktuálně je ve Francii podíl biolihu v benzinu 6,07 % s cílem 7 %. Celkem 3 500 čerpacích stanic nabízí ve Francii palivo E10 a 300 pak palivo E85. Ve Francii jezdí již nyní 25 tisíc flexi-fuel aut, která mají provoz o 30 % levnější.

Kongres lze hodnotit jako velmi úspěšný po stránce politické, odborné i společenské a byl dobrou příležitostí opět po třech letech (kongres CIBE Kodaň 2009) k podrobnější výměně názorů mezi evropskými pěstiteli cukrové řepy.

Jan Křováček, SPC Čech

Z kongresu CHISA 2012

Vstup do prostoru kongresu v hotelu Clarion

Ing. Švec (VŠCHT) přednáší o využití obrazové analýzy

Doc. Šárka a prof. Debaste při moderování symposia potravinářských procesů

Kontrola obsahu posterů

